

Záhradný kompostér – stručný návod na obsluhu

Čo je to kompostovanie

Kompostovanie je prírodný, človekom riadený proces, pri ktorom dochádza k rozkladu biologických odpadov za prístupu vzduchu. Pôsobením mikroorganizmov a pôdných organizmov tak vznikla organické hnojivo – kompost.

K tomu aby kompostovanie prebehlo správne musíme pre mikroorganizmy a pôdne organizmy zabezpečiť vhodné podmienky a to:

- ✓ dostatočné množstvo rôznorodej a vyváženej potravy
- ✓ optimálnu veľkosť potravy
- ✓ dostatok vzduchu
- ✓ dostatočnú vlhkosť

1. Čo sa môže kompostovať v kompostovacom zásobníku?

Kompostovať je možné všetky materiály, ktoré v prírode podliehajú rozkladu. Pokiaľ však nemáte skúsenosti odporúčame sa riadiť tabuľkou:

ÁNO

- zvyšky ovocia a zeleniny, zvädnuté kvety, tráva, lístie, stonky, drobnejšie vetvy, kúsky dreva, trus bylinožravých domáčich zvierat (králiky, sliepky), čajové vrecúška, usadenina od kávy, škrupiny z vajec, malé množstvo zvyškov jedla, znečistený papier (čistý papier je lepšie recyklovať), popol z chemicky neošetreného dreva

NIE

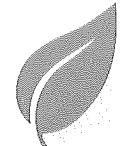
- buriny (napr. pupenec roľný, pýr plazivý), semenné buriny s vyzretými semenami, časti rastlín napadnuté chorobami či cudzopasníkmi, zvyšky mäsa, rýb, kostí, sáčky od vysávačov, čistiace prostriedky, chemikálie (farby, riedidlá, lieky atď.), plasty, porcelán, sklo, farebne potlačený papier veľké množstvá varenej stravy

2. Kde umiestniť kompostér

Kompostér môžeme umiestniť kamkoľvek v záhrade, ktorú vlastníte, nesmie byť ale umiestnený blízko zdroja pitnej vody alebo v záplavovom území, musí byť zabezpečený kontakt zo zemou, okolo kompostéra by mal byť manipulačný priestor a nebol vystavený priamemu slnku.

3. Zásady správneho kompostovania v kompostovacom zásobníku

- Do spodnej kompostéra patrí hrubší a vzdušný materiál, čím pestrejšia skladba materiálu tým lepšie.
- Väčšie kusy napr. dreva, trávy je potrebné nadriť, nasekať, nastrihať – najlepšia **veľkosť kompostovaného materiálu** je veľkosť palca na ruke.
- Pre správnu funkciu kompostéra **je potrebné zachovať pomer ukladaných surovín** bohatých na **uhlík** (starší, drevnatý, hnedy materiál) a surovín bohatých na **dusík** (čerstvý, šťavnatý, zelený materiál). Všeobecne sa dá povedať, že na 1 diel zeleného materiálu je potrebné 2-3 diely hnédého materiálu. Ak dodržíme správny pomer ukladaných surovín, kompost nebude zapáchať.

- Ďalším dôležitým faktorom, od ktorého závisí proces kompostovania je správna vlhkosť surovín ktoré sú uložené do kompostéra. Ak je kompost suchý, zásadne sa spomaľuje proces rozkladu. Ak je kompost príliš vlhký, začne zapáchať. Dá sa povedať, že správnu vlhkosť kompostovaného materiálu spoznáme tak, že je na dotyk vlhký ako "dobre vyžmýkaný uterák".
- Pre urýchlenie procesu kompostovania môžeme pridať do kompostéra malé množstvo (lopatu) pôdy, zreleho kompostu prípadne hnoj.
- Materiál uložený do kompostéra by sa mal pravidelne miešať, aby sa docieliло rovnomerného prístupu kyslíka.

4. Najčastejšie chyby pri kompostovaní v kompostovacom zásobníku

- **Zápach.** Ak kompost zapácha ako "skazené vajce", znamená to, že v ňom prevláda materiál s nadmerným množstvo uhlíka → pridáme napr. posekanú trávu alebo lístie (zelený materiál). Ak kompost zapácha po amoniaku, znamená to, že v ňom prevláda materiál s nadmerným množstvo dusíka → pridáme napr. kôru, piliny, hoblinky, štiepky, seno, slamu, noviny (hnedý materiál).
- **Hlodavce.** Nemilé návšteve predídete, keď na kompost nebudete dávať varené jedlá a mäso.
- **Burina.** Na kompost rozhodne nepatria práve buriny ako pýr, pupenec. Ostatné však áno, ak totiž kompost často prekopávate, vytvára sa v ňom vysoká teplota, ktorá rad burín zničí.
- **Nízka vlhkosť kompostu.** Pri nízkej vlhkosti napr. v letných mesiacoch dochádza k výraznému spomalenie prípadne úplnému zastaveniu procesu kompostovania. Charakteristickým znakom suchého kompostu je sivo biely plesnivý povlak a hubovitý zápach. Je potrebné do kompostu pridať napr. vodu, posekanú trávu a kompost premiešať.
- **Nadmerný výskyt mušiek.** Pri kompostovaní kuchynských odpadov a veľkého množstva odpadov z ovocia sa v kompostéroch objavujú vínne mušky. Kompostovaný materiál zakryjeme už vyzretým kompostom a v nádobe vytvoríme prieval. Nové kuchynské odpady premiešavame s uhlíkatými materiálmi - kôra, piliny, hoblinky, štiepky, seno, slamu, noviny.
- **Odpad sa nerozkladá.** Ak dodržiavate pravidlá, mal by proces prebiehať správne. zrelý kompost je tmavý, jemne zrnitý, nezapácha, ale vonia humusom.

5. Správne využitie hotového kompostu

- Kompost je hotový keď je hnedej až tmavohnedej farby, drobno hrudkovej štruktúry, nezapácha, vonia ako lesná pôda.
- Kompostovaním odpadu si môžete sami vrobiť kvalitný kompost, ktorý obsahuje všetky cenné živiny. Ušetríte za pôdne substráty a znížite množstvo odpadov, ktoré produkujete. Navyše prispejete k záchrane vzácných rašelinísk.
- Tipy pre záhradu aj byt: Vyzretý kompost sa hodí ku všetkým pestovaným plodinám, ovocným stromom, kríkom aj na trávnik. Do pôdy ho zapravujte plytko - stačí použiť vrstvu 1 až 2 centimetre. Na pestovanie izbových rastlín premiešajte zeminu sa zrelým kompostom v pomere 1: 1 až 2: 1.